

EURÓPAI KÖZPONTI BANK
EURORENDSZER

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2014. június 27.)

a bankjegyek és érmék magyarországi feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint azok hamisítás elleni védelméről

(CON/2014/48)

Bevezetés és jogalap

2014. június 4-én az Európai Központi Bank (EKB) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól (MNB) arra, hogy alkosson véleményt az alábbi két MNB-rendelet tervezetről: i. a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról valamint a bankjegyek hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló rendelettervezet (a továbbiakban: a bankjegyrendelet-tervezet); és az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról valamint az érmék hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló rendelettervezet (a továbbiakban: az érmerendelet-tervezet) (a bankjegyrendelet-tervezet és az érmerendelet-tervezet a továbbiakban: a rendelettervezetek).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat¹, 2. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdésén alapul, mivel az a fizetőeszközökre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezetek célja

1.1. A rendelettervezetekhez csatolt indoklás értelmében az MNB áttekintette a bankjegyrendeletét² és az érmerendeletét³ és azok számos módosítását javasolja az alábbiak érdekében: i. a hitelintézetek, a posta és az egyéb készpénzfeldolgozással foglalkozó jogalanyok (a továbbiakban: készpénzfeldolgozók) által használt bankjegyfeldolgozó gépeknek a magyar forintbankjegyek valódiság- és forgalomképességi vizsgálata során történő biztonságos működésének a biztosítása; ii. a bankjegyek hamisítás elleni védelmének a fokozása; iii. a készpénzfeldolgozók által visszaforgatott bankjegyek minőségének a biztosítása; iv. a forgalomban lévő bankjegyek és érmék biztonságának fokozása; és v. a lakossági ügyfelek számára az egyes, a hitelintézetek és a posta által biztosított készpénzforgalmazási szolgáltatások biztosítása. Az indoklás szintén utal arra, hogy

1 A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

2 A bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 11/2011. (IX. 26.) MNB rendelet (a továbbiakban: a bankjegyrendelet).

3 Az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 12/2011. (IX. 26.) MNB rendelet (a továbbiakban: az érmerendelet).

a bankjegy- és az érmerendelet módosítása a közelmúltban elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény⁴ miatt is szükségessé vált, amely többek között szabályozza az MNB-nek a bankjegyek és érmék kibocsátására vonatkozó hatáskörét, csakúgy, mint a magyar forint hamisítás elleni védelmére vonatkozó hatáskörét.

- 1.2. A rendelettervezetek által bevezetendő egyes módosítások az alábbiak: i. az MNB által sikeresen bevizsgált bankjegyfeldolgozó gépekkel ellenőrzött bankjegyek mértékének 100%-ra történő emelése, a sérült, nehezen felismerhető, illetve a forgalomból bevont bankjegyek kivételével; ii. a bankjegyfeldolgozó gépek üzemeltetőire vonatkozó szigorúbb szabályok bevezetése; iii. a bankjegyfeldolgozó gépeket üzemeltetni kívánó jogalanyokra vonatkozó adatszolgáltatási követelmények körének a kiterjesztése annak érdekében, hogy az MNB az ellenőrzési feladatai körében több információhoz jusson; iv. a bankjegyfeldolgozó gépek magyarországi gyártóira, valamint a nem Magyarországon gyártott bankjegyfeldolgozó gépek forgalmazóira vonatkozó adatszolgáltatási követelmények bevezetése; v. a posta és hitelintézetek üzletmenetfolytonossági terveire vonatkozó, a közelmúltban módosított szabályok újabb aktualizálása; vi. a forgalomból kivont vagy forgalomképtelen bankjegyek és érmék átváltására vonatkozó új szabályok bevezetése; és vii. az EKB/2012/19 határozattal⁵ bevezetett változások tükröztetése érdekében szükséges módosítások. A rendelettervezetek tartalmazzák továbbá a magyar jogszabályokra való hivatkozások aktualizálását is.

2. Általános észrevételek

- 2.1. Az EKB üdvözli a rendelettervezetekben foglalt, a Magyarországon forgalomban lévő bankjegyek és érmék biztonsága fokozására irányuló célt, csakúgy, mint az MNB-nek a hamis, illetve forgalomképtelen magyar forintbankjegyek és -érmék beazonosítása érdekében tett erőfeszítéseit. Mindazonáltal, tekintettel arra tényre, hogy idén korábban már sor került a bankjegyrendelet módosítására⁶, szükséges hangsúlyozni a bankjegyek és érmék szabályozására vonatkozó szilárd jogi keret szükségességét.
- 2.2. Mint az korábban is észrevételezésre került⁷, a Szerződés 139. cikke alapján Magyarország eltéréssel rendelkező tagállam, így az MNB-re nem vonatkoznak az EKB-nak az euro bankjegyeknek azon tagállamokban történő visszaforgatásra vonatkozó követelményei, amelyek bevezették az eurót⁸. Ezek a követelmények akkor lesznek irányadók, amikor Magyarország bevezeti az eurót, és az MNB az eurorendszer teljes mértékben integrált tagjává válik. E vonatkozásban az EKB üdvözli a bankjegyrendeletnek az EKB/2012/9 határozattal történő, az

⁴ A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény.

⁵ Az eurobankjegyek valóság- és forgalomképesség szerinti vizsgálatáról, illetve visszaforgatásáról szóló EKB/2010/14 határozat módosításáról szóló EKB/2012/19 határozat (HL L 253., 2012.9.20., 19. o.).

⁶ Lásd a 2/2014. (II.14.) MNB rendeletet.

⁷ Lásd a CON/2013/89, a CON/2011/59, a CON/2008/90, a CON/2006/2, a CON/2005/19 és a CON/2005/3 véleményeket. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

⁸ Lásd különösen a CON/2013/89, a CON/2011/59, CON/2008/90 és a CON/2008/90 véleményeket.

MNB általi összhangba hozatalát, és megjegyzi, hogy az megfelel az EKB korábbi véleményében⁹ tett, a magyar bankjegyekre vonatkozó javaslatnak.

- 2.3. Az EKB ismételt hivatkozik az MNB fizetőeszköz-kibocsátási tevékenységével kapcsolatban tett korábbi észrevételeire¹⁰, és hangsúlyozza a magyar jogalkotó számára azt, hogy az fontolja meg a korábbi EKB véleményekben valamint a Konvergenciajelentésben¹¹ tett, továbbra is megoldásra váró észrevételek orvoslását. Ez magában foglalja az MNB-re vonatkozó magyar jogszabályok gyakori módosításának elkerülését is¹².

3. Különös észrevételek

- 3.1. Az érmerendelet-tervezet számos rendelkezése¹³, továbbá az érmerendelet egyes, nem módosuló rendelkezései¹⁴ a bankjegyekre vonatkoznak. Hasonlóképpen, a bankjegyrendelet-tervezet egyes rendelkezései az érmékre vonatkoznak¹⁵. A következetesség a jobbiztonság megteremtése érdekében - amennyiben ez lehetséges - kizárólag a bankjegyrendeletben kellene szabályozni az érmerendelet-tervezet, valamint az érmerendelet mindazon rendelkezéseit, amelyek csak a bankjegyekre vonatkoznak, továbbá a bankjegyrendelet-tervezet mindazon rendelkezéseit, amelyek csak az érmékre vonatkoznak, kizárólag az érmerendeletben kellene szabályozni.
- 3.2. Továbbmenve, a törvényes fizetőeszköz fogalma az érmerendelet-tervezetben¹⁶ félrevezető, mivel az csak az érmékre utal, ugyanakkor a bankjegyek is törvényes fizetőeszköznek minősülnek. Ennek a fogalomnak az előnyére válna a további pontosítás. A bankjegyrendeletben foglalt azonos fogalommeghatározásnak¹⁷ azonos okokból szintén előnyére válna a pontosítás, mivel az csak a bankjegyekre vonatkozó utalást tartalmaz.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2014. június 27-én

[aláírás]

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

9 Lásd a CON/2013/89 vélemény 3.3. bekezdését.

10 Lásd a CON/2013/56 vélemény 3.2.5. bekezdését és a CON/2013/89 vélemény 2.3. bekezdését.

11 Lásd a CON/2013/71 és a CON/2013/56 véleményeket, valamint az EKB 2014. évi Konvergenciajelentését, különösen pedig a „bankjegykibocsátás” körében tett észrevételeket, 329. o.

12 Lásd például a CON/2013/56, a CON/2012/43, a CON/2011/104, a CON/2010/91, a CON/2008/83 és a CON/2007/14 véleményeket.

13 Lásd az érmerendelet-tervezet 1. § 8., 9., 11. és 14. pontjait.

14 Lásd például az érmerendelet 1. § 10. pontját.

15 Lásd a bankjegyrendelet-tervezet 1. § 11b., 11c., 11d. és 16. pontjait.

16 Lásd az érmerendelet-tervezet 1. § 19. pontját.

17 Lásd a bankjegyrendelet 1. § 23. pontját.